



ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТҮҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев
6 октябрь куни Корея Республикаси Президенти Мун Чже Ин
 билан телефон орқали мулоқот қилди.

Давлатимиз раҳбари сұхбат аввалида Үзбекистоннинг кўп миллатли халқи номидан ва шахсан ўз номидан Президент Мун Чже Инни ва дўст корея элни Корея ташкил топган кун ва анъанавий Чусок байрами билан савимий табриклаб, тинчлик-осойиштаслик, фаронсонлик ва равнақ тилади.

Ўзбекистон ва Жанубий Корея етакчилари мамлакатларимиз ўргасидаги алоҳида стратегик шериклик макомидаги иккى томонлама муносабатларнинг ҳолати ва уларни янада ривожлантириш истиқболларни батафсил кўриб чиқдилар, шунингдек, ҳалқаро сиёсатнинг долзарб масалалари юзасидан фикр алмашдилар.

Коронавирус глобал миҳседа тарқалишининг кенг кўлами Ўзбекистон — Корея алоқалари учун оқибатларни камайтириш максадида турили даражаларда фаол ҳамкорлик ва мунтазам самарали мулоқотни давом эттириш мухим экан таъкидланди.

Ўзбекистон Президенти пандемияга карши самарали курашни ташкил этиш, ушбу касалликни профилактика қилиш ва даволаш бўйича илгор тажриби жорий этишга Корея Республикаси томонидан кўрсатилган амалий кумак учун ҳамкараби министрлорлик билдирилди.

Соглини саклаш вазирларлари ва бошқа манфаатдор ташкилотлар даражасида яқиндан ўзаро мувофиқлашувни, жумладан, даволаш методикасини таомиллаштириш, вакцинапар ишлаб чишик ва улардан фойдаланниши таъминлаш борасида давом эттиришга келишиб олиниди.

Сұхбат чоғида бўлажак олий даражали учрар шувнаварнинг кун тартибини тайёрлашга алоҳида ётибор қартилиди.

ЎЗА

7 октябрь – Ҳалқаро пахта куни

ПАХТАЧИЛИККА ЯНГИЧА ЁНДАШУВ



Иброҳим АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси
Геномика ва биоинформатика
маркази директори, биология
фанлари доктори, академик

Юртимиз фўза майдонларида асосан иккى тур — ўтра толали (*Gossypium hirsutum*) ва ингичка толали (*Gossypium barbadense*) фўза турларига мансуб навлар етиштириллади. Ингичка толали фўза навлари тола сифатининг юкори экани билан ахралбек турса-да, бирор унга мансуб фўза навлари иссик иклима мослашган ва фоқатгина жанубий минтакаларимизда етиштиришнинг имкони бор. Боз устига, ҳосилдорлиги ва толасининг чиқими

Давоми 3-бетда



Тараққиёт мезонлари



ҲАРАКАТ, ИҚТИСОДИЁТ ВА ҲАЁТНИ ТЕЗЛАШТИРАДИГАН ЙЎЛ

Сергели – Олмазор метро йўналишида рельсларни ётқизишиш ишлари тугатилиб, бекатларда сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда

Зафар МАҲАМАТОВ,
“Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жамияти
бош менежери – бош муҳандиси

Мегаполис шаҳарлар учун транспорт коммуникациясини ривожлантириш орқали аҳоли ва ҳаракатланаётган автомобилларга кулийлик яратиш жуда мухим аҳамиятга эга. Марказий Осиёнинг энг ийрик шаҳри бўлган Тошкентда ҳам Президентимиз ташабbusi билан янги лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этишига алоҳида аҳамият қаралмоқда. Бу эса, ўз навбатида, катта шаҳарни ийрик мегаполисга айланishiiga имкон беради. Мустақиллигимизнинг 29 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилган Тошкент ҳалқа метросининг биринчи босқичи бўлган Дўстлик – Кўйлиқ йўналиши юртимиз аҳолиси, айниқса, ушбу ҳудуд атрофидаги юртдошларимиз учун кулийлик бўлди. Ҳар куни соат 6:00дан 23:00га қадар ҳаракатланаётган метро вагонларида йўловчиларнинг кўплигини кўриб, пойтхатимизда метро транспортига талаб юқорилигига яна бир бор амин бўламиш.

Давоми 2-бетда

Қарор ва ижро

ТАБИИЙ ГАЗ ИСТЕММОЛИДА ЯНГИ ТИЗИМ: қулай, аниқ ва самарали

Жорий йил 24 сентябрь куни Президентимизнинг “Табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизимини жорий этиш” лойиҳасини амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Мамлакатда табиий газ етказиб беришда замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш чора-тадбирлари давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 18 июндаги “Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмини таомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони билан бошлаб юборилган эди.

Бу борада кўзда тутилган чора-тадбирлар, жараённинг бориши ҳақида “Худудгаётзмийот” акциядорлик жамияти бошқаруви раиси Баҳодир ЭШМОРОДОВ билан суҳбатлашдик.

Давоми 2-бетда

Кун мавзуси



КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШДА ЯНГИ ТИЗИМ ВА ЯНГИ МЕХАНИЗМ ЯРАТИЛАДИ

Бу Президентимиз ташабbusi билан ташкил этилган Агентликнинг энг асосий мақсадидир

Коррупция – жамият кушандаси. Сўнгги йилларда мамлакатимизда коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашиш, давлат ва жамият қурилишининг барча соҳаларида коррупционген омилларга чек қўйишга қаратилган кенг кўламили ислоҳотлар изчил амалга оширилмоқда.

Жумладан, бюрократик тўсиқларни бартараф этиш чоралари кўрилмоқда, “Коррупциясиз соҳа” лойиҳалари амалиётта татбиқ этилмоқда.

Жамият ва давлат ҳаётининг барча соҳаларида коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашишга қаратилган давлат сиёсатининг самарадорлигини ошириш мақсадида Президентимизнинг 2020 йил 29 июндаги “Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини таомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони билан Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ташкил этилди.

Бугун фуқароларимиздан томонидан агентлик фаолияти доир турли фикрлар билдирилмоқда, саволлар туғилмоқда. Кенг жамоатчилик ўртасида юзага келаётган турфа қарашларга ойдинник киритиш мақсадида Коррупцияга қарши курашиш агентлиги директори Акмал БУРХОНОВ билан суҳбатлашдик.

Давоми 4-бетда

Бугуннинг гапи

МАТБУОТ — МАЪНАВИЯТНИНГ ТАЯНЧИ, ЮКСАК ТАФАККУР МАҲСУЛИ

Давлатимиз раҳбарининг ўқитувчи ва мураббийлар кунига багишланган тантанали маросимдаги нутқи ўзининг кўлами, мазмун-моҳияти, дастурийлиги жиҳатидан юксак даражадаги нутқи бўлди. Нутқда, айниқса, педагогларнинг билим ва маҳоратларини ошириши учун соҳага доир газета ва журнallар, методик кўлламаларнинг ўрни бекиёс эканига алоҳида ётибор қаратили.



**Сайди УМИРОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган ёшлар
мураббиси,
“Меҳнат шуҳрати” ордени
соҳиби**



Фан, техника тараққиётидан бир чеккада турмаётганидан хурсанд бўласиз. “Илим нурдир, саодат элту” маколасида ўзФА академиги Толиб Мўминов илмий гурӯхи фанинг кўзгули қайтиш ҳодисаси — гамма оптикаси деб аталаувчи янги йўналишини очиши ва бу ҳодиса келажакда янги тирадиги гамма линза, гамма телескоп, гамма микроскоп ва бошқа турдағи кўрилмалар яратилишига олиб келиши мумкинлигини айтади. Тоза энергия ишлаб чиқариш муммосига тўхталиб, АЭС ишлаши натижасида юқори радиоактивликда эга жуда кўп чинчидлар хосил бўлишган огоҳлантиради. “Заррадан то коинотга қадар” сұхбатида бир катор ҳалларо грантлар соҳиби, Хиндистон, Италия ва башка мамлакатларда ҳам маълум профессор, фан доктори Бобомурод Аҳмедов фазо илменинг бўлгунги ахволи хакида гапириб, Самарқанднинг сийёрси кафш этилгани, ўзМУда Астрономия ва аэронавтика бори ҳамда планетарийи, ихтиососпаштирилан давлат умумтабии мактаби кўрилётгани ва бошқа ютуқларни мамнуният билан кайд этиб, аничи ўзбек астрономия фани жаҳонда 56-уринда экани, янада одинга чиқиш имконияти борлиги, муммомлари ҳакида гапириди.

Шундигек, журнал кўхна, бой адабиётимиз, маданиятимиз, маърифатимиз муаммоларини, ётук намояндарилик икоди, фаноптияни, бадийи маҳоратини янгина сусуда, йўлини, қаловини топиб ёртиб келётганини алоҳида таъкидлари жоиз. Маънавият мавzuysidagi мазмундор, мароқли материалларнинг барини санаи кийин. Бу борада таникли публицист А.Етамазировнинг беш фарзандини фронта кузатиб, баридан кора ҳат олган, метин иродали, заҳматкаш, фидойи аёл Зулпиря Зокировага багишланган “Матонат маддияти” очеркини, Н.Эшонкул ва Ш.Ризаевнинг “Инсон муммоси...” мавзууда маънавиятнинг долзар, оғриқи муммомларни хисусида киглан камровли, теран сұхбатини, нұктадон публицист М.Намозников “Күттуп кон” романы ва бугунги кундаги воқеалар киёслаб ўрганилган “Фитратимиздаги қайфийлар”, Миртемирни улуғловичи “Сабрнинг туви тешик косаси” маколаларини, Н.Каримовни “Жин кўлдулар шуъласи” дилномасини, О.Тошбоевнинг “Бой берилётганинг ҳазиналар” танқидий чиқишини яна уч-турт публицистик битикларни синчилкаб ўқишина алоҳида тавсия этган бўлариди.

“Маънавий ҳаёт” — истикоп даври нашрларидан. Унинг мухим вазифаси иккни тузумни киёслаб ўрганиш, мустакиллик маданияти, маърифатни кўзгуси, тарғиботчиси бўлиш, мустағабид замонлардаги зулм, адаптasiylik, хўрлик, қадриятларга беписандларлар бугунги авлод учун эртаси эмаслигини фожеавий воқеалар, ўжар далип, мисоллар билан кўрсатиш, ишонтиришдан иборат. “Босқинчилик, босмачилик”, “Эътиқод топталса, инсон ҳўлпани”, “Ой чигмакан оқшомлар”, “Ойим момонинг сигири кимники эди?”, “Пахтага ўраб отилиган тошлар”, “Ёлғонларда ёнган ўшлагим” сарлавахлари ҳам ўтирилиб, оғриклилигидан даполат бериб турган бу дардли мақолалар ёш, умиди публицист Азим Рўзиевнинг “Бой берилётганинг ҳазиналар” танқидий чиқишини яна уч-турт публицистик битикларни синчилкаб ўқишина алоҳида тавсия этган бўлариди.



Адабиёт ва санъатга бўлган эътибор бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам кучайди. Президентимиз фармони билан халқимизнинг озодлиги ва фаровон ҳаётини таъминлаш йўлида фидокорлик кўрсатиб, миллий таълим ва тарбия тизимини яратишга бекиёс ҳисса қўшган Абдулла Авлоний, Маҳмудхўжа Беҳбудий ва Мунавварқори Абдурашидхонов сингари адибларимизнинг "Буюк хизматлари учун" ордени билан тақдирлангани бунинг яна бир исботидир.

ИБРАТЛАНМОҚ ЗАМОНИ

ёки "Ибрат" фильмни таассуротлари

Ўз уйида юшсингч девор қурдириб, шўро қатагонидан асрарша мувффак бўлган нодир китоблари топиш жараёнида бевосита қатнагаш. Ибрат адабий-иммий асрарларин чин муҳаббат ва юксак илмуз зако билан тадқиқ қилган. Бош маслаҳатчи сифатида айни шу олимнинг танланishi фильм мувфақиятининг асосий сабабларидан, дейиш мумкин.

Иккинчидан, фильм режиссураси кино санъатининг бугуни замонавий юксак талабларига тўлиқ жавоб беради. Исҳоқон Ибрат бўлган хорижий давлатлар, у мулоқотда бўлган турли миллатлар зиёдлари, у юшаган ва фаолият курсатган мухит, интеръерлар лавҳаларин ўша давр руҳига ҳар жиҳатдан мувофиқлиги... Фильм режиссёри Жаҳоннор Қосимов бу ишга нафқат теран билим, балки чинҳам илхос ва муҳаббат билан ёндашгани яққол сезилади.

Учинчидан, Ибратнинг замонамиз ёшлири учун чин маънода ибрат билан оладиган истебоди камро-вингни кенглиги, Ватан ва миллат тараккыйи ўйнадиги айрима фидойилиги ва шиҷоати фильма ишонарни тасвирланган. Замондоши ИброГон Даврон Исҳоқон тўранинг диний ва дунёвий имларда комил устод экани билан бутун Фарғона ва Ўрта Осиёда инкор этиб бўлмас даражада эътиробга сазовор бўлгани ҳақида мана буддай ёзган эди: "Исҳоқон тўру маннинг динидаги мударрисидур, фунгуни дунявиёдда билошубҳа архитектор, техник ва механик ва физикия имиминда тилифонист, тилиграфист ва химик десек янга օзур, чунки бу имларни билур. Исҳоқон тўру олим ва фозил бир зоти олий бўлуб, бу турфа фазоли инсонига молик... Баъзи ихтимоли ҳам бордур".

Фильмда Исҳоқон тўранинг миллатга манфаати етиши мумкин бўлган барча имларни пухта зеплагани, ушбу соҳалар билан мунтазам шугулланган, маърифат таргимиҳи ҳаётни атмоли деб билгани жонли лавҳаларда акс этган. Тарихий ("Тарихи Фарғона"), ("Тарихи маданият"), иммий ("Жомеъ ул-хуту"), "Лугати сittati aplisina" асрарлар ёзгани, "усули савтия" мактаблари ташкил этиб, ўқитиш соҳасида катта самаралярга эришгани, литографик машинини Оренбургдан Кўйнагча поездада. Кўйнандан Тўракурғончагча туда олиб келиб, "Матбаа Исҳоқин"ни ташкил килиш, унда дарслеклар ва кўлланмалар, иммий рисолалар ва булатлар чон этириш харабаётларни таъсирла ва ишонарни ёритилган.

Тўртингидан, бугун биз чет тилларни ўрганиш зарурати ҳақида кўп гапирамиз. Кўп тил билдиғанларга хавас билан қараймиз, таҳсис айтамиз. Бу борада Исҳоқон тўра Ибрат даражасига эришмоқ ҳар кимга ҳам наисбет этмаслигини эса кўнда ўйлаб ўтириймиз. ИброГон Даврон юкорида таъқидланган маколосида бу улуғ мутафаккиринг турк, форс, хинд, рус тилларини билгани ҳақида ёзди. Ҳиндистонда экан, Ибрат инглиз тилини ҳам чукур ўрганидади. Мутафаккир тил биллиши сафар ахли учун, айниска, аҳамиятли эканига алоҳида ургу беради. "Саёҳт этдугу мактаблариди Афғонистон, Ҳиндистон ва Форсистон шаҳарларни саёҳтамида... бир лисон сафар ахлини юз олтун баробарина ишлади", деган сўзлари буни тасдиқлайди.

Замондошиларининг эътирофича, Ибрат ўзи қайси бир фазолатида эришган бўлса, айни фазолатларни бошқа одамларда ҳам мумкаммал суратда кўрмоқ истаган. Ана шундай ҳаърли истак "Лугати сittati aplisina" ("Олти тилил лиугат") асрарини тартилишига сабаб бўлган. Наинки ўтган XX аср, ҳатто бугунги XXI юзиллидка юнайт-чукур тилиларни ўзилганинг бирор опти тилил лиугатларни тасвирланган. Натижада бу лиугат миллат шешарининг мазкур опти тилда оғзаки мулокот учун ёнг зарур сўзларни ўрганишларига кенг имконият яратган. Бугун лексикографиясининг бугунги кунданги ривожи учун ҳам зарур саналган ушбу лиугатнинг яратилиши ва чон этирилиш жараённи фильmda таъсирилганда акс этган.

Бешинчидан, фильмнинг бир қанча ўрнинларида "Тарихи Фарғона" асари, бу нодир асрарни шўролар қатагонидан асрар копиши билан боғлиқ фикрлар эсга олинади. Ибрат тарихин ўрганиши, ундан сабок олиш, миллатнинг тараккйти ўйнадиги фойдаланиши нечоғли мумхим эканини наинки чукур англади, бошқаларга англатишида ҳам жиҳуду жаҳд кўрсатди. Ўзидан аввали тарихи китобларида факт хонларнинг урушлари вафс этилганини таъқидлаган аллома улардан қаноат хосил килмайди. Машҳур "Тарихи Фарғона"нинг ёзилиши сабабларини изоҳлар экан: "...мен ба тарихимда муболагага ошуруб мақтаб ва аклиниг косасига сигмайдурган сўзларни олмай, баъзи хуроғи сўзларни ёзмай, тўтири ва ақл косасига сигадурган сўзларни олдим ва ажнабий тарихлардан ўйпроқ ёздим", дея таъқидлаши сабаби шундаги.

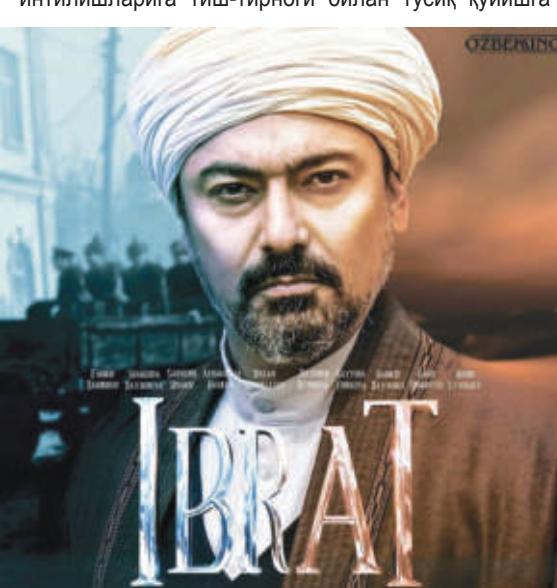
"Тарихи Фарғона"да муаррихининг миллий тилдаги кўллэзмалар билан бир қаторда В.В.Радлов,

В.Бартольд ва X.Вамбери асрарларидан фойдаланган тарихий асрарлар ёзишда бошқа халқлар олимларининг узлапштирганидан дарак беради. Натижада Ибрат тарихи көплекларига таъсирни яратишга орқали миилликни бир неча асрлар таназузли сабабларни иммий асосий сабабларидан, дейиш мумкин.

Олтинчидан, фильм режиссураси кино санъатининг бугуни замонавий юксак талабларига тўлиқ жавоб беради. Исҳоқон Ибрат географ олим сифатида "Тарихи Фарғона"да Фарғона водийи, унда шахар ва қишлоқларнинг муфассал географик тавсифномасини беради. Водийи ўраб турган кўшини давлатлар, тоглар, улқадан оиқб үтадиган даррёлар, икрими, хавоси, ерлари, наботот ва хайвонот дунёси, ахолисининг этники қатлами, хунармандишиллари, экинлари, савдо-сотиқ ишлари, ерости қазимла бойликлари хайдаги энг мумхим маълумотларни ёритади. Ҳатто жой номларининг келиб чиқиши масаласига ҳам диккат қаратади.

Олтинчидан, фильмда ёзувлар тарихи бўйича нодир мутахассис сифатида олиб борган изланишлари Ибратнинг бекиёс иммий-иккодий салоҳиятига даалил бўла олишига ҳам диккат қаратадиган. Бу жиҳатдан унинг "Жомеъ ул-хуту" асари алоҳида аҳамиятни эга. Асарда қадимига пиктографик битклиардан иброний, сурʼени ёзувларигача, сансクリт, қадимига финикий битклиаридан юнон, лотин ёзувларигача, хинд, арман, грузин ёзувларидан араб, ўйғур ёзувларигача — дунёй халқларининг жами 41 хил ёзув тизими ҳақида маълумот беринган. Ўша даврда Туркистонда амалда бўлган араб тарихининг сурс, тавъия, районий, зулф, хумоон, турра каби шакллар тўғрисида, хуснҳам санъати хусусида фикрлар билдирилган. Муаллиф араб ҳатти ҳақида сўз юритиб, дастлаб кўфиб ва нахс ёзувларири жорий бўлиб, улардан сурс ҳатти яратилганини, суннадан таъзлик, бу иккисидан настаслашни жоюнни аниқлайди. Настаълик 900-жихрийда онролик Ҳўжа Мир Али Табризий томонидан ихтиро килинган, бу хатто Арабистонда жорий бўлмаганинг, ундан асосан Ҳиндистон, Туркистон ва Кошғар таррафларда истифода этилгани ҳақида ёзди.

Еттингидан, фильмда Ибратнинг нечоги мурakkab ва ўзидан тарбида бир даврда яшагани, бир тоғондан, унинг таълим соҳасини ислоҳ этишига доир интилишларига тиши-тироғи билан тўсик кўйиши



Таълим-тарбия соҳасида кутилган натижага эришмоқ учун, биринчи навбатда, миллатнинг онгу тафаккурини ўзгартиришади. Ибрат ва бошқа мърифатпарварларимиз ўқиш-ўқитиш соҳасида жорий этган янгиликларни таъкидлашишини мурҳим эмас, нафрат ўйтотуви тан жазосига биринчилардан бўлиб қарши чиқди, у фикр мактабда эмас, оиласада ҳам болаларни калтаклаб тарбиялаш ўта нотўғри усул эканини алоҳида таъкидлашиди".

Исҳоқон Ибрат мактабидаги дарслар "...кўп ҳоллард" "Исҳоқия баги"да маҳсус ҳаракатли ўйинлар тарзида ўтказилган. 1912 йилдан ёзуборада ҳудуди шу мактабда алоҳида қизлар гуруҳини ташкил килган ва бу гуруҳга Ҳусайн Макаевнинг рафиқаси Фотиҳа Макаевани ўқитучи этиб тайинланган. Исҳоқон Ибрат замонасига ташдигида ҳумар үзбашларни ўзашлари билдирилган янги авлодни таътиштирмок, зарур эди. Мактаб-маориф тизими тубдан ислоҳ этишига дарахтларни ўтказиб, уларда мурламаган нисбатан ҳурмат эмас, нафрат ўйтотуви тан жазосига биринчилардан бўлиб қарши чиқди, у фикр мактабда эмас, оиласада ҳам болаларни калтаклаб тарбиялаш ўта нотўғри усул эканини алоҳида таъкидлашиди".

Таъмили-тарбия соҳасида кутилган натижага эришмоқ учун, биринчи навбатда, миллатнинг онгу тафаккурини ўзгартиришади. Ибрат ва бошқа мърифатпарварларимиз ўқиш-ўқитиш соҳасида жорий этган янгиликларни таъкидлашишини мурҳим эмас, нафрат ўйтотуви тан жазосига биринчилардан бўлиб қарши чиқди, у фикр мактабда эмас, оиласада ҳам болаларни калтаклаб тарбиялаш ўта нотўғри усул эканини алоҳида таъкидлашиди".



ҳашам, манфаати нафсилярнинг мубталоси". Холбук, адаб таъбираш, эмёлилар уммат ва миллатда хизмат қилмоқлари зарур эди.

Иккинчи мезон миллатни тури фирқаларга ажрапида қайтириш, итифок ва иттиҳода ҷақириш мавзууига бағишиланган. Бу мезонда адаб одамларнинг итифок бўлиб яшашлари зарурати хайдаги оят ва ҳадислардан иктибослар кептиради, уларни тағсир кипади, шарҳлайди. Замон воеалари билан боғлаган холда ўз муносабатини билдиради.

Учнинч мезон миллатни тури фирқаларга ажрапида қайтириш, итифок ва иттиҳода ҷақириш мавзууига бағишиланган. Бу иллатлар асарда миллат таназузининг асосий омиллари сифатида талқи этилган. "...нахта тикоратига ўрганган кишларда шаршила исломияга муҳолиф уч кашта гуноҳ муйайдандур..." — деб ёзди адаб. — Биринчиси, тарозуда кам олмоқ. Иккичиси, хиёнат. Учнинчиси, пахта беролмаган кишига суммасига 55 тийиндан штроф хисоб қиладурлар. Уламолар бўлса, бу хил шишлар хусусида амири бил-маъруфдан ҳизб қилиб, дам урмаслар. Машоийхлар бўлса, ўз мاشшиш жоҳ ҳашамларига оевора бўлуб, жамъи молу мулку бандурлар".

Тўртинч мезонда илм, бадавият ва тафаккур ҳақида, авлод тарбияси ва усули савтия мактабларининг миллат ҳаётидаги аҳамияти тўғрисида фикр юритилган. Бешинч мезонда ҳалқимизнинг аввали гуруҳишилларни ёнгли ўйлайдиги сабот ва матонати жоюн ва ишонарни тасвирланган. Алломонинг ўшпик кезлари Фарҳод Маҳмудов, кескалил даври Сайдомил Умаров томонидан юксак маҳорат билан иктифодига этилган.

Исҳоқон Ибрат мактабидаги дарслар "...кўп ҳоллард" "Исҳоқия баги"да маҳсус ҳаракатли ўйинлар тарзида ўтказилган. 1912 йилдан ёзуборада ҳудуди шу мактабда алоҳида қизлар гуруҳини ташкил килган ва бу гуруҳга Ҳусайн Макаевнинг рафиқаси Фотиҳа Макаевани ўқитучи этиб тайинланган. Исҳоқон Ибрат замонасига ташдигида ҳумар үзбашларни ўзашлари билдирилган янгилини келинган. "Асримиз шиму ҳунар, ҳаракат асридур", — деб ёзди адаб. — турмоз асри эмас. Гофитурса, гафлат ўйқусидан турнузча, бозори олам ўтуб кетадур. Үрганмок даркор. Эътибор қинжаллар, эй оқиллар!"

Олтинчидан мезон билдат ва ортиқа сарф-ҳаракатларга ружу кўйиши, фикрсизлик иллатларининг муолажаси хусусида. Еттинчи мезонда ҳалқимизнинг аввали гуруҳишилларни ёнгли ўйлайдиги сабот ва ҳаракатларни таъкидлашишини мурҳим эмас, либоси илосх юйишинг, дунёпрастликнинг салбий оқибатлари тўғрисида. Тўқизинч мезонда ўтмиш ва замон воеалари мукояса килинади. Муҳим хуласалар чиқарилади. "Ибрат" фильмидан улуғ мърифатпарварнинг ана шу фазилатлари тўлшилопни ак этгани, айниска, этиборга молидир.

Агар чаҳри кайратга Ватанимиз ва миллатимиз фойдаси тарафига айланганда, шуролар таъкидлашишини мурҳим эмас, тарафига айланадиги дарахасида ҳаракатларни таъкидлашишини мурҳим эмас, тарафига айланадиги дарахасида ҳаракатларни таъкидлашишини мурҳим эмас.

Фильмда бенихоя таъсирили бир лавҳа бор: тергови Мирходиев ёрдамчисига Исҳоқон Ибратнинг уйидан олинига келинган китобларни унинг кўнгидаги оловга ёқтириб, чой қайнаттиради ва бундан хузур туди. Шунда Ибрат немис адаби Генрих Гейненинг манашида бўларни ўзига келитиради. "Бугун китобларни ёқкан миллат эртаса, шубҳасиз, одамларни ҳам ёқади". Бу сўзлардан ҳаҳри қаттиқ тергови замон таъкидлашишини мурҳим эмас.

Фильмда бенихоя таъсирили бир лавҳа бор: тергови Мирходиев ёрдамчисига Исҳоқон Ибратнинг уйидан олинига келинган китобларни унинг кўнгидаги оловга ёқтириб, чой қайнаттиради ва бундан хузур туди. Шунда Ибрат немис адаби Генрих Гейненинг манашида бўларни ўзига келитиради. "Бугун китобларни ё